

1945 1947 1956 1965 1968 1974 1977 1980 1984 1989

ADRIAN CIOROIANU

CEA MAI
FRUMOASĂ
POVESTE

CÂTEVA ADEVĂRURI
SIMPLE DESPRE
ISTORIA ROMÂNILOR

Cuprins

Istoria, ca poveste	7
Regele Carol I și oltenii	15
Povestea și poveștile Castelului Peleş	18
Independența României: 9 sau 10 mai 1877?	21
Universitatea din București la 150 de ani	24
Aventurile politico-istorice ale Academiei Române	27
Povestea coroanelor regale ale României	29
Eugeniu Carada și Banca Națională a României	31
Expoziția națională din Parcul Carol	34
Din istoria alimentară a românilor	37
Cazinoul din Constanța	40
Răscoala țărănească din anul 1907	43
Pacea de la București din anul 1913	46
Consiliile de Coroană din anii 1914 și 1916	49
Carol I și pesmetul de pe noptieră	52
Propagandă plătită prin presă — cazul Günther	55
Tezaurul românesc, trimis la Moscova	58
O româncă eroină: Ecaterina Teodoroiu	60
Trecerea la calendarul gregorian	63
Armata română la Budapesta	66
Patriarhia României	69
Regina Maria și indienii din America	72
Balcic și inima Reginei Maria	75
Liderul legionarilor — Corneliu Zelea Codreanu	78
Asasinarea prim-ministrului Ion Gh. Duca	81
Femeile din viața Regelui Carol al II-lea	84
Povestea Radioului național	87
Un zgârie-nori pe Calea Victoriei: Palatul Telefoanelor	90

Aventurile urbane ale Arcului de Triumf	93
Istoria Enciclopediei Române	96
Diplomație și masonerie: cazul Nicolae Titulescu	99
Asasinarea prim-ministrului Armand Călinescu	102
Consiliile de Coroană din vara anului 1940	105
Asasinarea lui Nicolae Iorga	108
Acorduri economice româno-germane din anul 1940	111
Scurta istorie a statului național-legionar	114
Regele Mihai și intrarea României în al Doilea Război	
Mondial	117
România sub bombe	120
Catastrofa navală de pe Marea Neagră	123
Diviziile „Tudor Vladimirescu” și „Horea, Cloșca și Crișan”	126
Evadarea din închisoare a lui Gheorghe Gheorghiu-Dej	129
Arestarea mareșalului Ion Antonescu	132
Rebusul politic al generalului Rădescu	135
Greva, zâmbetul, boxul și preoții: Petru Groza	138
„Greva regală”	141
<i>Sovrom</i> -urile și colonizarea economică a României	144
Deportarea în colonii de muncă a germanilor din	
România	147
Reforma monetară	150
Regele Mihai și Regina Ana	153
Medicină și revoluție: Ana Pauker	156
Conferința națională a Partidului Comunist din	
România	159
Plecarea lui George Enescu din România	162
Alegerile truate din noiembrie 1946	165
Un intelectual la curtea comunismului:	
Lucrețiu Pătrășcanu	168
Reforma învățământului din august 1948	171
Un accident care putea să schimbe istoria României	174
Pământul și sovietizarea: colectivizarea agriculturii	177
Intelectualii și puterea (sau lozinca și țigara)	180
Un ecran mic într-o țară (ceva mai) mare:	
Televiziunea Română	183

Retragerea armatei sovietice din România	186
Karl Marx îl ajută pe Gheorghe Gheorghiu-Dej	189
Moartea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej	192
Cum a ajuns Nicolae Ceaușescu în fruntea PCR	195
Natalitatea, „decreții“ și <i>Conducătorul</i>	198
Vizita lui Charles de Gaulle în România	201
Momentul de glorie al lui Nicolae Ceaușescu	204
Vizita lui Richard Nixon la București	207
Soții Ceaușescu vizitează Asia	210
Cultul personalității și beneficiarii acestuia	213
„Tezele“ din iulie 1971	216
Cultura rock și rezistența anticomunistă	219
Ceaușescu, sceptrul și Salvador Dalí	222
Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte:	
Ana Aslan	225
Cutremurul din 4 martie 1977	228
Greva minerilor din Valea Jiului, 1977	231
Avioane și filme pentru adulți: soții Ceaușescu	
la Londra	234
Politică și paranormal: „Meditația transcendențială“	237
Fuga generalului Pacepa(iulie 1978)	240
Trecute vieți de domni și de domnițe	243
Flotila prezidențială a lui Nicolae Ceaușescu	246
Ceaușescu, Burebista și Iranul	249
„Lupta pentru pace“ a lui Nicolae Ceaușescu	252
Zvonuri ale <i>epocii Nicolae Ceaușescu</i>	255
Soldați, studenți și multe urale:	
Canalul Dunăre – Marea Neagră	258
România la Jocurile Olimpice din 1984	261
Orgolii și trofee: vânătorile lui Ceaușescu	264
Ceață politică de toamnă la Brașov	267
Lichidarea datoriei externe	270
Ultima vizită a lui Nicolae Ceaușescu: Iran,	
decembrie 1989	273
Ce ție nu-ți place...	276
Despre patriotism — de la Carol I la Ceaușescu	279
Paradoxul românesc	282

Regele Carol I și oltenii (mai 1866)

Există, în trecutul nostru, unele evenimente care, deși sunt cu totul reale, par a fi decupate dintr-o comedie cinematografică. Este și cazul poveștii noastre din deschiderea acestui volum, care trimite la una dintre paginile puțin cunoscute ale istoriei. Pur și simplu, imaginați-vă că în primăvara anului 1866 țărani olteni din sudul județului Dolj au amenințat că-l vor detrona pe nou-venitul domnitor de la București! Nu este nicio glumă — drept care acest fragment de istorie s-ar putea intitula *Regele Carol I și oltenii*.

Cei mai mulți dintre români, atunci când aud de numele comunei doljene Dăbuleni, se gândesc automat la cei mai buni pepeni verzi — sau *lubenițe*, cum li se spune în partea locului. Dar puțini știu că toată acea zonă din sudul României, de la Calafat și până la Dăbuleni, a fost în anul 1866 centrul unei mișcări de protest care a stârnit panică până la București. Iată cum s-au desfășurat lucrurile.

La începutul lunii mai a anului 1866, toată floarea politică și administrativă a țării pregătea cu emoție venirea în țară a domnitorului Carol I — cel care în data de 10 mai a acelui an urma să fie primit triumfal în București. Dar, când oricine s-ar fi așteptat mai puțin, într-un colț al României câțiva țărani olteni au decis să se opună noului regim și să-l răzbune pe domnitorul detronat Alexandru Ioan Cuza! De fapt, acești olteni nu erau chiar țărani obișnuiți. Ei erau așa-numiții

țărani-grăniceri de pe linia Dunării, aleși dintre fiii satelor din jurul Calafatului. Pe data de 4 mai 1866, ei au primit ordinul să se încoloneze și să plece spre Craiova, urmând ca de acolo să fie trimiși la București, pentru a asista la ceremonia de primire a noului domn Carol. Dar, cum acești fii de țărani nu aveau prea multă carte și cum nimeni nu se străduise să le explice misterele politicii, printre acești olteni au început să apară zvonuri ciudate. În primul rând, ei nu înțelegeau de ce fusese dat jos un domnitor român pentru a veni un alt domnitor tocmai din Germania. Apoi, ei au început să se teamă că reformele lui Cuza, care tocmai le dăduse niște loturi de pământ, vor fi anulate, iar noul domn neamț le va lua pământurile înapoi. În fine, în al treilea rând, grănicerii și-au adus aminte că guvernul nici măcar nu era foarte punctual cu solda pe care trebuia să le-o plătească: din primele patru luni ale anului 1866, ei primiseră banii doar pe o lună.

Și astfel, în ziua de 7 mai, în Calafat și în satele învecinate — Maglavit, Pisc, Poiana Mare, Cetate și alte câteva — grănicerii au pornit o adevărată revoltă. Ei au cutezat să-și alunge ofițerii și au refuzat să asculte ordinele primite. În plus, strigau că *ciocoi l-au dat jos pe Cuza* și chiar amenințau că vor merge spre București pentru a da jos pe *domnul neamț* și guvernul său.

Imediat, prefectura și primăria de la Craiova s-au alarmat, iar vestea a ajuns și la vârful Ministerului de Interne. Pe 10 mai 1866, domnitorul Carol I a intrat în București, dar Istoria va reține că oltenii-grăniceri de pe malul Dunării au refuzat să vină să-l întâmpine.

Abia după lungi săptămâni și după lungi tratative și amenințări, grănicerii au fost potoliți și li s-au dat asigurări că nimeni de la București — și cu atât mai puțin noul domnitor — nu are de gând să le ia pământurile. Printre ultimii rebeli liniștiți s-au numărat cei din satul Dăbuleni.

Peste alți 10 ani, mulți dintre acei țărani olteni aveau să lupte ca niște eroi pe fronturile războiului de independență

din 1877, chiar sub steagul purtat de cel pe care ei îl priviseră cu suspiciune în mai 1866 — adică gloriosul viitor rege al României Carol I.

Morala poveștii de față pleacă de la un detaliu real: ani la rând după acea revoltă din 1866, ori de câte ori o nouă lege anunța probleme, Regele Carol I îi întreba pe sfetnicii săi: *dar, oare, dăbulenii ce zic?* De unde rezultă că mulțimile se pot înșela uneori în istorie, dar, cu toate acestea, un conducător înțelept este dator să fie atent la talpa țării.

Povestea și poveștile Castelului Peleş (1873–1883)

În geografia sentimentală a oricărui popor există anumite clădiri reprezentative, care oglindesc istoria locurilor și care vorbesc despre oameni și fapte din trecut. În cazul României, un astfel de loc se află chiar în centrul țării, pe o vale a munților Carpați, la 120 de kilometri de București. Vă propun, aşadar, să vorbim acum despre povestea și poveștile Castelului regal Peleş.

Istoria Castelului Peleş începe în vara anului 1866, când nou-venitul domnitor Carol I vizitează pentru prima dată micul sat de munte care avea să devină orașul Sinaia. Încântat de frumusețea locurilor, el a decis să ridice în aceste locuri o reședință de vară pentru familia sa. În acest scop, a vândut o moșie din Germania și, din banii proprii, a cumpărat la Sinaia, în anul 1872, o suprafață mlăștinoasă de teren de 1000 de pogoane. În anul următor, 1873, au început lucrările de asanare și de stabilizare a terenului.

Construcția Castelului Peleş a durat 10 ani, din 1873 și până în 1883. De fapt, Peleşul avea să devină un întreg complex, ce urma să cuprindă în final mai multe clădiri — precum castelele Pelișor și Foișor, Corpul de gardă, Uzina electrică, Economatul sau Grajdurile regale. Planurile inițiale au fost schițate de arhitecții Schultz, Benesch și Liman — dar, în cursul anilor, câteva zeci de ingineri, arhitecți și artiști, români sau străini, au lucrat pentru lărgirea complexului. De reținut că în anul inaugurării sale, în 1883, Castelul Peleş era foarte

aproape de granița cu Austro-Ungaria, care începea dincolo de Predeal. Dar, după unirea Transilvaniei din 1918, Castelul regal de la Peleş a devenit a doua capitală a țării, aflată chiar în mijlocul României Mari.

Elegant și cochet, complexul din jurul Castelului Peleş a fost decorul unor episoade importante din istoria țării. Aici, la Peleş, au avut loc mai multe consilii de coroană, care au luat decizii capitale pentru politica externă a țării. La Peleş a încetat din viață, în toamna lui 1914, Regele Carol I, iar în apropiere, la Pelișor, Regina Maria și-a trăit ultimele zile, în vara lui 1938. Și tot aici, în aceste clădiri, s-a născut în 1893 Regele Carol al II-lea, iar mai apoi, în 1921, Regele Mihai.

Chiar dacă nu fusese niciodată domeniu al statului, Castelul Peleş a fost naționalizat în 1948, după abdicarea forțată a Regelui Mihai și după transformarea României în republică. Începând din anul 1953, Peleşul a devenit muzeu — și la fel este și astăzi. În anul 2006, acest castel a fost retrocedat proprietarului său de drept, Regele Mihai, care l-a primit moștenire de la Regele Ferdinand. În prezent, statul român gestionează exploatarea turistică a muzeului și plătește familiei regale, drept chirie, o sumă lunară de circa 11 000 de euro. După Palatul Parlamentului din București și după Castelul Bran, Castelul Peleş este cea de-a treia atracție turistică a României — spre care vin anual câteva sute de mii de vizitatori.

Ca orice castel, Peleşul are legendele și misterele sale. Unii spun că, în anumite nopți din an, prin parcul castelului se văd focuri plutind deasupra pământului — aceasta, pentru că Regele Carol I a îngropat la fundația clădirii, așa cum se obișnuia atunci, mai multe monede de aur. Alții spun că pe culoarele castelului, în nopțile cu lună, se văd umbrele fantomatice ale foștilor săi stăpâni — regii și reginele României. Toate acestea, desigur, sunt legende. Un lucru este cert: Nicolae și Elena Ceaușescu niciodată nu au apreciat acest castel — mai ales după ce au aflat că lemnul clădirii ar fi fost infectat de o ciupercă.